

Kántor Zsolt

CSAK SZÖVEG A GONDOLKODÁS

A gondolkodás mint szöveg.
Bárcsak újra lehetne írni!
Amit elsietünk és elszabunk.
A történelmet mint textust.
Most az emlékekből levágok.
S a lomtárt, mint egy alexandriai könyvtárt...
Egyetlen művé gyúrom.
Degenerálódott az egész.

Végül is: nincsenek említést érdemlő elemei.
Ugyanakkor a figyelmen kívül hagyás
sem a leggömbölyűbb faktor benne. Eredendően több,
mint az úgynevezett megoldások.
A hallgatás egy üvegkocka. Néma tekintet.
Mintha az eső pofozná életre. Majd megfagyna
egyetlen pillanat alatt, mint egy mélyhűtött tojás,
az összes stratégia. Textúrák. A zárójel nyitva marad.
De jön a rendszergazda. Éjszakásként csirkézik.
Az összes hírt belepréseli az asztallapba.
Furnérlemez. Könnyen bele lehet vésni
az összetéveszthetetlen tipográfiát.
Odakeni, belenyúl a szóközökbe, széthajtogatja
az erodált hamvakat. Hűség, mértéktartás. Szavak.
A hagyomány csak iromány. Guanó és gumi.
Ezeket látom, amikor dolgozni indulok.
Régi zakómban ötszázast lelek.
Nem beszélek tárgyakkal. Gyűjtögetek, szövegetek.

A NYELV A DOLOG ELÉSIET

Maurice Blanchot-intenciók

A beszéd kristályszerkezetű vatta.
Nem szűnyogháló. Nem is raklap.
Bár tanulmányozhatjuk a kertet
a szavakból szőtt hálón át.
Átbújnak mindenen az ódák.
Az erdő az átírás élményére lesz „egy”.

Úgy támad fel, hogy rajta mész.
Minden lépés dolog s beszéd.
Törtrész felhő és Nap-ész.
Egy státer a Sturm und Drang darabja.
A nyelv a dolgot nyilván tartja.
Ahelyett, hogy benne állna –
Már zöld állapotában learatja.
Együtt ebédelnek s földézik a múltat.
Ha lázadsz, konstrukcióként lenyúllak!
A képernyőn narratívabábok úsznak.
Egy tanulmány sodorja el a Holdat.
A háttérzúgás egyre árnyaltabb.
A puding elfogyott, a tálát kinyaltad.

A TETT FOLYIK

Heller Ágnesnek

Kezdetben volt a beszéd.
Minden baj belőle lett.
Az emberi mivolt elleni ész.
Majd a gázkamrás kezek.

Elsült a száj, mint az ész.
Kifolyt a tett.
S mintha a kétségbeesés
által szülne a műremek,

a papírt ellepték a legyek.
Majd a rettegésből kinőtt az est.
Nem bírt tovább sűrűsödni,
minden múlttá vált, ami lett.

S ettől lenne a lelke telített?
Megértette, hogy a nyelv
kigondolja – mi lesz?
De megint csak elszenved. Siet.

Celan-struktúra

A bejárónó elalél. Épp terhes. A fiatal gazda ülteti le egy kerti hintaszékbe. A szőlőfürtöket látja, ahogy felnéz. Két felhő közé benőtt a lugas. Bozótok között nő fel a magzat. Suttogja. A gazda megsimogatja a szolgáló meztelen hasát. A maga hasában van az erdő, amit kerestem. Meg fog születni holnap. Ikertestvérek lesznek. A folyó az erdő párja. Törpék és manók készítik a születésnap tortát. Sürgölődnek-forgolódnak az üvegasztal körül. Az egyik pudingot köpül. A másik almát reszel. A harmadik tojásbabot ver. De nézze! Az égen egy hosszú szivárvány. Mint lebegő papírszalag, körbeöleli a lugast! Celan könyvében könyvjelző.

Rilke háza

Ebben az akváriumszerű házban tél van. A narrátor sózza a tanyához vezető utat. Irgalom nélkül esik a hó. Feldereng az őszi emlék: arborétum, a fűzfa alatt egy szép női akt. Ki nyúlna hozzá, ha engedélyt is kapna, hisz olyan Ő, mint egy fajanszedény. Csurom zúz-mara. A rémület dísz csupán. Azután újra a szívle-páthoz beszél. Mennyivel inkább a magány, mint ezek az ambivalens ékkövek. De a hólapátolás után jól jön egy tea. Leülni a tölgyfaasztalhoz, kinyitni a spirálfűzetet és tűfilccel írni: túlcordult ég, küldj egy ropogásra sült csillagot. Egyébként a túl-lét: kékes, zagyva főzet. A legközelebbi dolgok se bánják, ott érzem-e őket?

Mallarmé álma

Fodros-bodros tévhit: a délibáb-nézet. Hogy fejfel lefelé jönnek szembe, bizony, a pásztorok. Juhaikat az égben hagyták, most új bárányokat vadásznak a sereggyűjtés idejére. Tudják, a fegyverszünet csak egy nap, a farkasok sebeiket nyalogatják és jóllaknak a csata előtt, hogy erőt merítsenek a kerékpár dinamóján keresztül. Mert mind bábu és papírmasé. A játékot a dramaturg irányítja a pendrive citromillatú fiúkjából. Barna falu. Kék folyó vág puhán omló, őszi tájakat. Egy szelet örület, vihar söpör végig a kunyhókon. Fiúk játszanak a felhők között. Izmos, nemtörődöm angyalok. Elektromos az álom. Távirányítóját az erdő vette kézbe. Lelkek hullnak egy tóba. Templomok, kórház, hidak. A monszun levegőt vesz. Kilyötyyen a szép ívű mederből a bor. Georg Trakl a vendég, az új füzetben lapozgat. Épp a hátsó borítót nézi, amikor kinő a papírlapból a celani erdő.

ELÁSOTT GALAMBOK

– regényrészlet

Mentünk az úton. Ask zenét hallgatott, én a kertet néztem. Kókadt katángkórók és levitézlett leanderek. A messzi lan-kákon fossárgára érlelete a tarlót az aszály. Anyám szerint csak annak van köze a föld-höz, aki elfogadja a halált. Ezt akkor mondta, amikor lett végre egy különbejártatú ágyá-som a nagyanyám kertjében, s kirohasztot-tam a dughagymáimat. Öt éves múltam, de csak valamivel később, a tavaszi dugványo-záskor kaptam meg a szülinapi ajándéko-mat. Eridj szépen játszani, hessentett a fene-kemre anyám. Nem fáj, de érezte, hogy a földhöz még kicsi vagyok. Eloldalogtam ga-lambfarkat sózni, mert Karcsitól úgy hallot-tam, hogy abból lesz a madártej. Karcsi az óvodástársam volt, s egy napon azzal állt elő, hogy ha megmutatom a madárkám, cseré-be beavat a madártej rejtelmébe. Előbb meg-sózod, majd megfejed, mondta guggolva, miközben alulról s fintorogva mustrálgatott. Elég nagy perpatvar lett belőle, Böske néni bekérette a szüleimet, felpofozott, sipítózva hadonászott, egyre csak azt hajtogatva, hogy hát ő, hogy hát ő, még ilyet, s közben az öle felé bökködött, majd hogy a kislány az ízéjét mutogatja mindenfelé. Mindenfelé? – röffen-tett egyet apám. Na jó, nem mindenfelé, ha-nem a fiúknak. Hogy mást ne mondjon, pél-dául Karcsinak. Ja, az más, nevetett apu, s